

Nr 202.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till försvarsväsendets rullföringsnämnd; given Stockholms slott den 9 april 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 april 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld:

I proposition den 24 januari 1941, nr 39, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för innevarande och nästkommande budgetår anvisa särskilda anslag om sammanlagt 2,230,000 kronor för anskaffande av maskinella anordningar för de värnpliktigas redovisning m. m. I propositionen upptogs till närmare behandling allenast frågan om de med det nya redovisningssystemet direkt förbundna engångskostnaderna. Av det äskade beloppet avsågo 2,200,000 kronor anskaffning av adresseringsmaskiner jämte tillbehör, medan 30,000 kronor beräknades dels för hyra av reservmaskiner under uppsättningstiden och

dels för anordnande av kurser för utbildning av den personal, som i första hand måste bibringas kunskap om den nya organisationen och adresseringsmaskinernas funktionerande. Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har riksdagen bifallit (skrivelse den 29 mars 1941, nr 137). Emellertid hade Kungl. Maj:t genom beslut den 21 februari 1941 tillsatt en särskild nämnd med uppdrag att handhava ledningen av arbetet med genomförande av den i propositionen föreslagna nya organisationen i förevarande hänseende samt till ledamöter i nämnden förordnat fem personer, av vilka en skulle vara ordförande. Till statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma den 21 februari anförde jag bland annat följande:

Genomförandet av den nya organisation för redovisningen av de värnpliktiga, vartill Kungl. Maj:t genom framläggandet av förenämnda proposition tagit principiell ståndpunkt, kommer utan tvivel att vara förenat med svårigheter av mångahanda slag, vadan stora krav komma att ställas på planmässighet och förutseende i arbetets handhavande. Om såsom avsett är det nya systemet skall kunna träda i funktion med ingången av år 1942, måste därför, för undvikande av alltför stora svårigheter vid övergången, ett synnerligen noggrant förberedelsearbete utföras. Detta arbete hänför sig bland annat *dels* till själva apparaturens mottagande från leverantören och installering på de särskilda platserna, därvid särskilt lokalfrågorna måste uppmärksammas, *dels* till utbildning av den personal som erfordras för materielens skötsel och för handhavandet i övrigt av den nya organisationen, *dels* till utarbetande av den mångfald författningsföreskrifter av skilda slag som betingas av det nya systemets genomförande, därvid särskilt bör uppmärksammas, att den nuvarande inskrivningsförordningen torde tarva en genomgripande omarbetning, *dels* slutligen till en allmän tillsyn över att de problem av skilda slag, vilka säkerligen komma att uppstå vid organisationens genomförande, bliva på ett praktiskt och snabbt sätt tillrättalagda.

Det förberedelsearbete som sålunda erfordras är av den omfattande och krävande art, att det icke läter kunna ifrågakomma att överlämna detsamma åt något av de ordinarie stabs- eller förvaltningsorganen. Den personal som skall handhava arbetet i fråga torde nämligen böra helt kunna ägna sig däråt under övergångstiden till den nya organisationen. Den bästa lösningen av denna fråga synes därför vara att tillskapa ett tillfälligt, relativt självständigt organ med uppgift att direkt under Kungl. Maj:t handhava det ifrågavarande förberedelsearbetet. Detta organ torde böra bestå av högst fem personer, representerande hithörande sakkunskap inom skilda områden. Nämnden torde böra få såsom sin första uppgift att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till allmänna föreskrifter för nämndens verksamhet ävensom till organisationen av nämndens sekretariat och underställda arbetskrafter i övrigt. Därvid torde även frågan om kostnaderna för nämndens verksamhet ävensom sättet för deras täckande böra upptagas till behandling. Vid utarbetandet av ifrågavarande förslag torde nämnden äga påkalla biträde av den personal inom arméstaben som tidigare handhaft frågan om rullföringsväsendets omorganisation.

Sedan de allmänna föreskrifterna för nämndens verksamhet fastställts, läter nämnden i enlighet med dessa föreskrifter böra i stort sett självständigt leda omorganisationsarbetet, låta utarbeta förslag till erforderliga författningsbestämmelser, fastställa standardblanketter etc. Nämnden torde därvid böra efter hand inkomma till Kungl. Maj:t med förslag i de ärenden, som tillhöra Kungl. Maj:ts prövning.

Genom beslut den 21 mars 1941 fastställde Kungl. Maj:t instruktion för nämnden, som därvid erhöi benämningen försvarsväsendets rullföringsnämnd.

Enligt denna instruktion har nämnden erhållit i huvudsak de arbetsuppgifter, som av mig angivits i nyssberörda anförande till statsrådsprotokollet. I sin verksamhet skall nämnden ej mindre ställa sig till efterrättelse de anvisningar i fråga om krigsberedskapens tillgodoseende, som må lämnas av överbefälhavaren över rikets försvarskrafter, än även samråda, förutom med vederbörliga centrala förvaltningsmyndigheter, jämväl med statistiska centralbyrån, statens arbetsmarknadskommission och statens industrikommission. För handhavande av det löpande arbetet inom nämnden äger nämnden antaga erforderlig personal samt meddela föreskrifter rörande personalen tillkommande arbetsuppgifter. Ersättning till nämndens personal bestämmes av nämnden, som dock icke utan Kungl. Maj:ts medgivande må fastställa högre ersättning till någon befattningshavare än 800 kronor per månad. Nämnden äger enligt instruktionen jämväl att, i mån av behov, anlita särskilda sakkunniga. Ersättning åt sålunda anlitade sakkunniga ävensom särskilda arvoden till den militära och civilmilitära personal, som ställes till nämndens förfogande, bestämmes av nämnden enligt av Kungl. Maj:t givna föreskrifter.

Genom brev denna dag har Kungl. Maj:t vidare meddelat bestämmelser angående ersättning till ledamöter och personal hos nämnden. Därvid har föreskrivits, att nämndens ordförande och ledamöter skola åtnjuta ersättning i form av dagarvode enligt föreskrifterna i kungörelsen den 29 augusti 1921 (nr 517) med vissa bestämmelser angående kommittéer. Av den hos nämnden anställda personalen hava vissa nammeligen angivna befattningshavare i chefsställning tilldelats arvoden eller ersättning med bestämda belopp eller enligt närmare angivna grunder. I övrigt hava bestämmelser meddelats om arvoden till militära och civilmilitära befattningshavare, vilka ställas till nämndens förfogande, därvid förutsatts, att dessa skola äga bibehålla lön från sin vanliga tjänst. För övriga av rullföringsnämnden antagna befattningshavare har i brevet fastställts följande löneplan:

Lönegrupp:	Lön per månad	
	lägst kr.	högst kr.
I. Skrivbiträde — kontorsvakt — springpojke	100	250
II. Kontorsbiträde — expeditivsvakt	225	300
III. Kanslibiträde	275	350
IV. Ritare — kansliskrivare	325	450
V. Amanuens — assistent — kamrer	400	600
VI. Notarie — assistent — ingenjör	550	750
VII. Sekreterare — ingenjör	700	800

Därvid har jämväl föreskrivits, att antalet anställda i olika lönegrupper skall begränsas på visst i brevet angivet sätt.

Vidare innehåller brevet vissa bestämmelser rörande ersättning till rullföringsnämndens ledamöter och personal vid resor i och för nämndens verksamhet.

Genom samma beslut har Kungl. Maj:t vidare medgivit, att uppkommande kostnader för nämndens verksamhet må tillsvidare bestridas från det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. uppförda förskottsanslaget Försvarsväsendet i allmänhet: Löpande utgifter (Gb).

I skrivelse den 5 april 1941 har rullföringsnämnden framlagt följande beräkning av medelsbehovet för nämndens verksamhet under såväl innevarande budgetår som budgetåret 1941/42:

	1940/41	1941/42
<i>Arvoden och avlöningar:</i>		
Arvoden till ledamöterna i nämnden	3,000: —	6,500: —
Löner till civil personal	25,500: —	71,500: —
Särskilda arvoden till militär personal, som åtnjuter lön från militära myndigheter	3,800: —	10,800: —
Arvoden till tillfälligt anlitade sakkunniga	1,000: —	3,000: —
<i>Resor och traktamenten</i>	6,000: —	19,000: —
<i>Tryckning</i> av försöksblanketter, cirkulär, anvisningar, instruktioner m. m.	2,000: —	5,000: —
<i>Expenser:</i>		
Hyra för kontorslokalen	3,238: 25	9,108: 75
Bränsletillägg	250: —	750: —
Hyra för inventarier	500: —	1,500: —
Komplettering av inventarier	800: —	200: —
Hyra och anskaffning av skriv- och andra kontorsmaskiner	200: —	600: —
Övriga kontorsutensilier	2,000: —	4 000: —
Elektriskt ljus	200: —	800: —
Telefon (däribland andel i lön åt telefonist)	1,400: —	4,300: —
Städning, tvätt och dylikt	600: —	1,800: —
Diverse kostnader (vakthållning m. m.)	1,511: 75	3,141: 25
	<u>Summa kronor 52,000: —</u>	<u>142,000: —</u>

Vid beräklandet av kostnaderna för budgetåret 1941/42 har nämnden utgått från den antagna förutsättningen, att nämndens uppdrag skulle vara fullgjort med utgången av mars 1942.

*Departements-
chefen.*

Av det anförda framgår, att det förberedelsearbete, som erfordras för genomförandet av den nya organisationen för redovisningen av de värnpliktiga, anförtrotts åt en för ändamålet särskilt tillsatt nämnd, försvarsväsendets rullföringsnämnd. Anledningen härtill har varit den, att det icke ansetts lämpligt att belasta något av de ordinarie stabs- eller förvaltningsorganen med det omfattande och krävande arbete, varom här är fråga. Nämndens arbete har beräknats vara slutfört före utgången av mars 1942.

För rullföringsnämndens verksamhet torde särskilda anslagsmedel böra anvisas å riksstaten. Emot de av nämnden gjorda beräkningarna rörande

medelsbehovet — 52,000 kronor för innevarande budgetår och 142,000 kronor för budgetåret 1941/42 — synes anledning till erinran icke föreligga. Då samtliga utgifter för nämnden böra redovisas å en för nämnden upplagd krigstitel, är någon uppdelning av de för nämnden avsedda anslagsmedlen å personal- och omkostnadsanslag icke påkallad, utan bör för ändamålet för vartdera budgetåret uppföras endast ett anslag, som lämpligen torde böra hava förslagsanslags natur. Jag anser mig kunna utgå ifrån att de av nämnden gjorda beräkningarna rörande medelsbehovet skola visa sig hållbara och att sålunda överskridande av anslagen icke skall behöva ske, så framt icke oförutsedda omständigheter tillstöta.

Jag finner mig sålunda böra tillstyrka, att för ifrågavarande ändamål av riksdagen äskas särskilda förslagsanslag för innevarande och nästa budgetår å respektive 52,000 och 142,000 kronor. Från förstnämnda anslag torde täckning böra beredas för de utgifter för nämndens verksamhet som enligt Kungl. Maj:ts beslut denna dag må komma att bestridas från förskottsanslag. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att jämväl i övrigt meddela närmare bestämmelser angående dispositionen av anslagsbeloppen i fråga.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Försvarsväsendets rullföringsnämnd å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 under fjärde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 52,000;
dels ock till Försvarsväsendets rullföringsnämnd för budgetåret 1941/42 under riksstatens fjärde huvudtitel anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 142,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Wiland.